

1.

Dagbladets utenriksavdeling

2.

Det globale narkotikaproblemet

3.

Publisert i Dagbladet i januar og februar 1999 samt i eget særtrykk som kom ut i mars 1999.

4

Dagbladet
Utenriksavdelingen
Postboks 1184 Sentrum
0107 Oslo
Telefon: 22 31 06 00
Telefax: 22 31 09 82

5.

Nyhetsredaktør John Arne Markussen
Dagbladet
Postboks 1184 Sentrum
0107 Oslo
Telefon: 22 31 08 04
Telefax: 22 31 09 82

6.

a)

Arbeidet ble påbegynt i desember 1998, ut fra informasjon redaksjonen hentet inn fra FNs utviklingsprogram UNDP i København. Utgangspunktet var et behov for mer omfattende og systematisk informasjon om hvilke problemer narkotikaforbruket fører med seg for alle som med eller mot sin vilje blir et ledd i den globale narkotikaindustrien. Hovedhensikten var ikke å moralisere over hvilke skadelige effekter narkotikamisbruk har, men å avsløre og dokumentere konsekvensene av produksjon, smugling og omsetning av narkotika har for samfunn både i produsentland, transittland for smuglerne og i mottakerlandene.

Vi ønsket å vise at narkotikamisbruk ikke bare er et spørsmål om egen helse, men noe som har konsekvenser for tusener av mennesker verden over i form av vold, kriminalitet, fattigdom og avhengighet av narkotika.

b)

Den sentrale problemstillingen var gjennom hele arbeidet å dokumentere hvilke konsekvenser bruk av narkotika har for mennesker der stoffene produseres.

d)

Arbeidet ble gjennomført i klart avgrensede etapper. I første omgang brukte alle involverte journalister mye tid på å finne fram informasjon om produsentland, om smuglerruter og finne kilder inn i en svært ugjennomtrengelig industri. Vi samarbeidet tett med UNDPs globale nettverk for å skaffe det grunnlaget vi trengte for å kunne sette opp konkrete reportasjeideer.

Deretter utarbeidet vi en rekke forslag til saker. Ut fra den store mengden plukket vi ut enkeltsakene vi ønsket å dokumentere. Disse ble fordelt på den enkelte reporter som gikk løs på ny research og praktisk opplegg for gjennomføring.

Reportasjereisene ble gjennomført i januar og februar 1999 og det ble satt av rikelig med tid til oppsøkende og undersøkende arbeid i felt.

Reportasjene ble først trykket som en serie i Dagbladet, deretter trykket i et eget bilag som ble sendt ut til skoler over hele landet.

Vår metode var i all hovedsak oppsøkende journalistikk på reportasjereisene, men bak reisene lå et nitid arbeid for å finne fram til kilder med eksklusiv kunnskap inn i narkotikaindustrien. Vi snakket med kildene på telefon og med deres hjelp fikk vi innpass i et lukket miljø. Et eksempel på dette er intervjuet med heroinlangeren Robert i Warszawa. Bak møtet med han lå et grundig forarbeid og forespørsler via andre kilder før vi reiste og møtte ham. **Et annet eksempel er møtet med Yrmat Akasimov som satt fengslet i Kirgisistan. Gjennom nitide undersøkelser og arbeid overfor et vanskelig byråkrati, fikk vi besøke ham i fengselet.**

Reportasjeserien viser viktigheten av å bruke en redaksjons journalistiske og økonomiske slagkraft og ressurser på oppsøkende journalistikk og undersøkelser i felten. Ved å sette inn store ressurser på å få reporterne inn i områdene der narkotika produseres, åpnet det seg muligheter som ville vært vanskelig å forutse hjemmefra. **Dagbladet fikk som første vestlige medium slippe inn i Afghanistan for å observere hvordan Taliban-regimet ødela en heroinfabrikk i landet.** Gjennom kontakter i Pakistan og hjelp fra UNDP på stedet, slapp vi inn i det lukkede området og fikk tilgang på kilder som ellers ville vært utilgjengelige.

I Colombia måtte vi på egen hånd ta oss inn i de områdene der kokain ble dyrket for å snakke med bøndene. På grunn av regjeringens USA-støttede krigføring mot koka-bøndene, er dette svært vanskelig tilgjengelige kilder. **Ved å bruke tid i området og bygge opp tillit, fikk Dagbladet innpass i området og kunne avdekke dyrking av opium i fjellområdene sør i Colombia. Dette har tidligere ikke vært framme i norske medier.**

Bak reportasjene ligger en rekke kilder. I første omgang baserte vi oss på skriftlige kilder og samtaler med eksperter i UNDP, politiet og andre med kunnskap om den globale narkotikaproduksjonen og handelen. Den andre bærebjelken er en rekke anonyme kilder som ikke ville eller kunne stå fram i frykt for konsekvenser. Disse kildene var uvurderlige i arbeidet med å finne fram til objekter for reportasjene. I siste instans var det

intervjuobjektene, lokale bønder, misbrukere og politifolk, som ble hovedkildene for innholdet i våre reportasjer.

Et generelt problem i arbeidet var frykt for å snakke i alle ledd, bortsett fra på ekspert og politisiden. Bøndene var redd for å snakke i frykt for konsekvenser for deres liv og inntekt. Misbrukere og langere ønsket av åpenbare grunner å ikke stå fram. Det tok tid og flere besøk for å bygge opp tillit, før flere av objektene sa seg villige til å snakke åpent.

7.

Redaksjonen la ned til sammen 15 intensive arbeidsuker på prosjektet.

8.

En erfaring alle de involverte reportere gjorde seg var at uansett hvor mye tid og krefter som var lagt ned i undersøkelser på forhånd, så måtte ting endres ute i felt. Mye av informasjonen som ble hentet inn på forhånd fra eksperter og skriftlige kilder, viste seg å være gal. **Dette viser viktigheten av å bruke oppsøkende metoder og personlig tilstedeværelse i journalistisk arbeid for å få fram forhold som tidligere ikke er dokumentert.**

9.

Oslo, 19.01.00

John Arne Markussen
Nyhetsredaktør